

Der kommer en dag

”Religion er folkets opium” - eller er det?

Af Dorthe Engelbrecht Larsen

I Jesper W. Niensens film, ”Der kommer en dag” møder vi de to brødre Elmer og Erik på 10 og 13 år, som tvangsfjernes fra deres kræftsyge mor og anbringes på børnehjemmet med det ironiske navn ”Gudbjerg”.

For Gudbjerg leder langt fra tankerne hen på ”Herrens bjerg”, hvor der serveres marvfede retter, og gudsnærvær og godhed svømmer ned over én, sådan som vi kan møde det i Det Gamle Testamente. På Gudbjerg hersker derimod et voldsregime. Der uddeles lussinger og bank.

Først og fremmest er det børnehjemmets ansatte som tyranniserer børnene, men også børnehjemmets store drenge kan være med, når de opkræver beskyttelsespenge i form af cigaretskodder og syltetøjsmader. Om aftenen efter sengetid går den pædofile lærer Aksel (Søren Sætter Lassen) sin runde og vælger sig en dreng, som kommer med på kontoret – så et godt råd til de to nyankomne drenge lyder: ”Det er bedst at blive et spøgelse”. Den som forstår at bevæge sig ubemærket rundt uden at påkalde sig nogen form for opmærksomhed, slipper for en del.

Uden for børnehjemmet er revselsesretten ophævet, ungdomsoprøret bobler og Kennedy planlægger at sende den først mand til månen. Men Gudbjerg er en tidslomme, hvor den sadistiske forstander Heck (Lars Mikkelsen) dikterer dagens orden i form af tørre tæsk og vanvittige ydmygelser. I dette forråede miljø skal de to brødre finde deres plads.

Teorien om religion som folkets opium er formuleret af Karl Marx i 1843. Marx var af den opfattelse, at samfundets elite og magtbesiddere doserede religion til det undertrykte folk, som så ville afstå fra oprør og revolte, fordi det nu have en ”sutteklud”, en drøm om et bedre liv på den anden side af døden. Marx mente, at det undertrykte folk burde blive myndigt, fralægge sig religiøse drømmerier og påtage sig ansvar ved at starte en revolution, som skulle omfordele magten og midlerne i samfundet.

I "Der kommer en dag" får religion eller tro på en himmelsk verden en anden rolle for den undertrykte og umyndiggjorte gruppe af børn på børnehjemmet. Vi møder ikke religionen som en kirkelig kristendom. Drengene beder ganske vist borbøn, men som jeg allerede har mere end antydnet, er kæft, trit og retning eneste officielle religion på stedet. Men drengen Elmer drømmer om at blive astronaut, og drømmen bliver et billede på længslen efter et andet liv – det bliver en drøm om himlen.

Ikke som vi taler om himlen i kirken og synger om det i Ingemanns morgensalmer, men som "Rummet". Et sted med endeløse galakser og med månen som et sted, som mennesket faktisk har mulighed for at besøge. Elmer siger: "Engang vil det blive lige så almindeligt at tage til månen, som det nu er at tage en tur til stranden", hvortil en anden af drengene svarer: "Jeg har aldrig været ved stranden".

De religiøse undertoner får frit spil, da Elmer søger op i et af børnehjemmets koncentrationslejr-lignende vagttårne, så han fra tonerne til Richard Strauss "Also sprach Zarathustra" og med øjenkontakt med sin døde mor i himlen viser sin vilje til at give sit liv for sin bror.

Det bliver Elmers insisteren på et andet liv og en anden mulighed samt drengenes store kærlighed til hinanden og deres gensidige vilje til at ville ofre sig selv for den andens sikkerheds skyld, som vender op og ned på magtforholdet på børnehjemmet. Den rå magtudøvelse må vige for afmagten, fantasiens og kærlighedens magt. Og det er Elmers vilje til selv at sætte livet til for at rede sin bror, som giver børnehjemmets øvrige drenge mod til at turde fortælle om de krænkelser, som de dagligt lider under.

Filmen er uhyre velspillet og udover at dokumentere nogle af de forfærdelige krænkelser, som fandt sted på danske børnehjem i 1960erne illustrerer filmen også magtens afmagt, når den mødes med sammenhold og kærlighed.

Info

"Der kommer en dag" modtog Gabrielprisen 2017.

Filmfakta

Der kommer en dag – Danmark 2016 - Instr.: Jesper W. Nielsen - Manus: Søren Sveistrup - Medv.: Lars Mikkelsen, Sofie Gråbøl, Harald Kaiser Hermann, Albert Rudbeck Lindhardt, Laurids Skovgaard Andersen, Lars Ranthe, Søren Sætter-Lassen, David Dencik, Sonja Richter, Solbjørg Højfeldt - 119 min. - Biograf premiere d. 21/4 2016 - Udlejning : Nordisk Film (ikke CVLI)

Links

http://cinemaonline.dk/Anmeldelse/der_kommer_en_dag.9020.html

http://cinemaonline.dk/Anmeldelse/der_kommer_en_dag.9234.html

<http://www.cinemazone.dk/review.asp?id=10942&area=3>

<http://www.philm.dk/default.asp?CallParam=visfilm&IdParam=4180>

